

*Володимир Дрозд. «Білий кінь Шептало».
Проблема свободи і неволі, особистості й натовпу,
дійсності та мрії, людини в суспільстві,
її знеособлення*

8 клас
Стрембицька Л.А.

Мета:

- * ознайомити учнів з біографією В. Дрозда, зі змістом оповідання «Білий кінь Шептало», порушеними у творі проблемами;
- * удосконалювати вміння визначати тему та ідею твору;
- * розвивати вміння давати власну оцінку поведінці персонажа;
- * виховувати морально-етичне та естетичне почуття, вміння у несприятливих умовах залишатися самим собою.

Пропоную познайомитись з письменником та чоловіком Ірини Жиленко Володимиром Дроздом, індивідуальний портрет якого поданий у спогадах письменниці «Homo feriens»:

«Володя Дрозд... буквально запрограмований Богом на писання книг. Він весь – із головою – в літературі. Витикається з літератури хіба що його слово гостре, аж болісне, почуття обов'язку перед рідними людьми і перед дорученим йому ділом...День, коли Дрозд не пише, – це день, викреслений із життя»

Володимир Григорович Дрозд

народився

25 серпня 1939 року

в селі Петрушин

на Чернігівщині

в хліборобській родині.

**Коли хлопчикові було
два роки, батька забрали
на фронт.**

**Мати тяжко бідувала
з трьома дітьми.**

«Син колгоспника з глухого поліського села» відразу після школи став журналістом у районній газеті, закінчив Київський університет імені Тараса Шевченка, факультет журналістики (1968).

Володимир Дрозд двадцятитрирічним юнаком видав першу книжку новел та оповідань («Люблю сині зорі», 1962р.) і одразу був прийнятий до Спілки письменників України у 1962 році.

Розпочавши літературну працю як новеліст і продовжуючи вряди-годи друкувати новели, Дрозд поступово утверджується як автор повісті й роману.

У серпні 1963 року за неординарність молодого письменника-початківця було «покарано» службою в армії далеко від рідної домівки, ось як він про це згадує:

«Виклик до військкомату мені прислали на початку серпня шістдесят третього року. Раптом виявилось, що без мене... доблесні Збройні Сили Союзу далі існувати не можуть... Я відслужив три роки, спершу — у Забайкаллі, потім — у Чернігові.

Мене обурило і обурає досі не сам факт призову на військову службу. Врешті-решт обов'язок перед державою існує для всіх, будь ти хоч тричі письменником і подавай будь-які надії. Обурає — як це робилося. В Олишівці я, романтичний молодик, сам просився у славну Радянську Армію, ще й — у прикордонні війська... Начальник райвійськкомату, переглянувши після медичної комісії мою справу, мовив так: "Тобі, хлопче, ніколи не служити в армії. Хіба що — на випадок війни, і то — в трудовій... У тебе лишилося сорок відсотків зору. Не кажучи вже про все інше. Забудь про це, а служи Батьківщині своїм гострим пером..."

Я — і служив. Уже був на п'ятому курсі університету, щойно одружився. Врешті-решт я вже був на двадцять п'ятому році життя, час, коли прагнеш не подвигів на кордоні, а сталості в житті, родині, зосередження на улюбленій роботі...

Ірина була впевнена, що мені після першої ж медичної комісії скажуть:

"Ідіть, товаришу, і служіть Батьківщині своїм гострим пером!.." Як в Олишівці... Справу мою відкривав лист якогось полковника чи підполковника, уже не пам'ятаю, з облвійськкомату. Зміст того короткого, але виразного листа був такий: за будь-яку ціну відправити В. Г. Дрозда до армії, і — в найдавший гарнізон...»...

Проте, якби не військовий гарнізон та не служба у армії, мабуть, ми не мали б таких чудових творів Володимира Дрозда як **«Білий кінь Шептало»** та **«Сонце»**, адже за листами подружжя Дрозда-Жиленко можна дізнатися, що ці твори були написані саме у цей період, а їхній появі письменник завдячує його духовному досвіду, набутому в ті роки. Саме тоді він зрозумів можливості тоталітарної машини і поставив собі за мету «вижити і реалізуватися – у Слові».

І, безперечно, це вдалося письменникові. Адже його творчий доробок налічує більше **400** творів, деякі з яких перекладені англійською, німецькою, словацькою, болгарською, чеською та іншими мовами.

Працював у редакціях
Олишівської районної газети,
обласної молодіжної газети
"Комсомолец Чернігівщини",
республіканських газет
"Літературна Україна",
"Молодь України",
у видавництві "Радянський
письменник".

У 1982-85 роках - головний
редактор журналу "Київ".

ЛІТЕРАТУРНА СПАДЩИНА

Оповідання:

«Люблю сині зорі» (1962)
«Білий кінь Шептало» (1969)
«Парость» (1966)
«Ніч у вересні» (1980)
«Три чарівні перлини» (1981)
«Крик птаха у сутінках» (1982)

Повісті:

«Семирозум» (1967)
«Маслини» (1969)
«Ірій» (1974)
«Самотній вовк» (1983)
«Музей живого письменника» (1994)

Романи:

«Катастрофа» (1969)
«Добра вість» (1971)
«Ритм життя» (1974)
«Дорога до матері» (1978)
«Люди на землі» (1976)
«Земля під копитами» (1981)
«Інна Сіверська, суддя» (1985)
«Спектакль» (1985)
«Новосілля» (1987)
«Листя землі» (1992; 2000)
«Злий дух. Із житієм. Пришестя» (1999)

ВІДЗНАКИ

За роман «Листя землі» в 1992 році
В. Дрозду було присуджено
Шевченківську премію,
за активну громадську
діяльність —
орден Ярослава Мудрого
V ступеня,
був також лауреатом
Міжнародної літературної премії
імені Миколи Гоголя «Тріумф», яка
була присуджена йому в 2017 році
помертню.

Письменник Володимир Дрозд
із дружиною Іриною Жиленко ,
відомою українською поетесою,
та сином Павликом.

Фото 1980-х років.

Із родинного архіву

Письменник Володимир Дрозд
із дружиною Іриною Жиленко
(відома українська поетеса),
з донькою Орисею
та сином Павликом.
Із родинного архіву.
Фото 1980-х років

Володимир Дрозд пішов із життя 23 жовтня 2003 року після важкої хвороби.

Похований письменник на Байковому цвинтарі в Києві.

*У кожного «Я» є своє ім'я,
На всіх не нагромаєш грізно,
Ми — не безліч стандартних «я»,
А безліч всесвітів різних.*

В. Симоненко

СИМВОЛІКА ОБРАЗІВ

Кінь – символ енергії й сили, пристрастей та інстинктів, а також вірності й відданості в праці, в щоденних турботах. Споконвіку коні були помічниками богів, воїнів і, головне, хліборобів. Навіть творчі люди мають своїм символом коня Пегаса.

«Осідлати коня» - означає досягти цілі, здобути кращу долю.

Тож кінь – і працьовитий, і войовничий, і творчий дух.

Наші предки вважали, що
червоний кінь уособлює
вогонь,
вороний – зоряне небо,
білий – світ предків,
його вважали священним.

Білий кінь:

Наші предки вірили в те, що колісницю Сонця возять білі коні.

Кельтську богиню творення Епону часто зображували верхи на білому коні.

Отже, образ білого коня асоціюється з благородством, вищістю, обраністю.

Літературний паспорт

Назва: «Білий кінь Шептало».

Автор: Володимир Дрозд.

Рік написання: 1965 рік.

Літературний рід: епос.

Жанр: оповідання.

Тема:

*розповідь про буденне життя
коня Шептала;
історія скривдженої людини,
самотньої в суспільстві*

Ідея:

*людина повинна залишатися собою у будь-яких соціальних обставинах, оскільки під впливом соціуму зникає «самобуття» особистості ;
возвеличення гармонії, яка простежується у взаємостосунках людини зі світом тварин.*

Основна думка:

*утвердження винятковості людини,
її багатогранного духовного світу;
людина і природа — взаємопов'язані,
бо становлять єдине ціле.*

Лейтмотив твору:
краса природи належить
тому, хто її розуміє, цінує,
вшановує.

Проблематика:

❖ втрата внутрішньої свободи,
власного Я;

❖ дійсність і мрія;

свідома відмова від боротьби
за самоствердження;

❖ особистість і натовп;

❖ ілюзорне сприйняття світу;

❖ духовне каліцтво і рабство;

❖ свобода і неволя;

❖ самотність.

Композиція

Експозиція: знайомство читача з конем.

Зав'язка: Степан з конем Шепталом вирушив за зеленим харчем для свиней.

Кульмінація: Шептало на волі, насолодження нею.

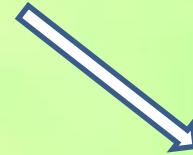
Розв'язка: повернення коня додому.

ГОЛОВНІ ГЕРОЇ

Білий кінь Шептало

Конюх Степан

**кінь
Шептало**

його поважає
конюх Степан

на нього можна
покластися

пишається своїм
походженням і
білим кольором
шкіри

полюбляє волю

ненавидить табун

гордий

добросовісно виконує
свою роботу

не любить ходити
в упряжі

здатний до
глибокого
критичного
мислення

удавано покірний

«Він усе забуває, окрім,
одного: тремтливої ілюзії
волі та влади»

«Я інакший,
ніж вони...»

конюх Степан

всесильний

розуміє
коней

працьовитий

турботливий

милостивий
і злий

маленький
чоловік,
землисто-
сірий

брудні, коряві
ручиська,
приземлений
розум

добрий, ніколи
не посилає
Шептала на
важку роботу

Знеособлення – позбавлення
індивідуальних рис, коли
людина стає схожою на інших.

Шлях знеособлення коня Шептала

1. Прикидається покірним.
2. Визнає себе бруднувато-сірим.
3. Сумує за Степаном.
4. Боїться показати свою білизну.
5. Гепнувся у грязюку.
6. Прийшов туди, де його не чекали.

*Образ білого коня Шептала — алегоричний. Він уособлює яскраву людську особистість, яка під впливом повсякденного життя втрачає свою **індивідуальність**, губить **кращі риси свого характеру**, пристосовується, починає діяти, «**як усі**».*

*Лише на мить вирвавшись із неволі, кінь відчув себе щасливим, але потім усе ж дійшов висновку, що **краще бути покірним та слухняним під захистом сильнішого**, надавати перевагу реальності, а не мрії.*

Тестове завдання

1. Епіграфом до твору В. Дрозд обрав слова:

а) Е. Ремарка;	б) Р. Рільке;
в) О. Пушкіна;	г) П. Загребельного.

2. Якої шкоди завдав підпасок коню?

а) Поранив ногу;	б) вибив око;
в) поранив шкіру на спині;	г) обпік худобу.

3. Робота, яку недолюблював виконувати білий кінь:

а) перевозити гній;	б) орати поле;
в) їздити до міста;	г) катати малих дітей у святкові дні.

4. Якого кольору був Шептало, коли повернувся додому після вільної прогулянки?

- а) сірого;
- б) білого;
- в) вороного;
- г) чорного.

5. За Шепталову сваволю Степан називав його:

- а) ледачим зіллям;
- б) старою клячею;
- в) лиходієм;
- г) хитрим стрибунцем.

6. Мати білого коня працювала у:

- а) селян, обробляючи землю;
- б) цирку, розважаючи публіку;
- в) фермера;
- г) лісника.

7. *Вирвавшись на волю, кінь Шептало побіг:*

- а) до лісу;
- б) понад берегом річки, по мілині;
- в) вздовж проїжджої частини дороги;
- г) додому.

8. *Стукіт копит коня порівнювався із:*

- а) гуркотом на небі;
- б) рухом поїзда по залізничній колії;
- в) звуком дятла, який перебував на стовбурі дерева;
- г) музичним тактом.

9. *Предки Шептала:*

- а) були спортивними конями; б) виступали в цирку;
- в) возили людей; г) брали участь у військових подіях.

10. На думку Шептала, головне, що дано білим коням, так це:

- а) спритність; б) кмітливість;
- в) розум; г) вміння поводитись з людиною.

11. Як білий кінь охарактеризував сам себе? Він був:

- а) брикливим і жорстоким; б) байдужим до всього;
- в) принциповим і водночас відповідальним;
- г) покірним і роботящим.

12. Про що розповідала мати Шепталу, коли той був малим?

- а) Важке коняче життя;
- б) дідів і прадідів;
- в) майбутню його красу, силу і велич;
- г) необхідність якісного харчування.

Домашнє завдання.

Прочитати твір

**«Білий кінь
Шептало»**

Дякую за увагу!!!

